

विषय - संस्कृत
कक्षा - छठ

पर्यायवाची शब्द

किसी शब्द के लिए प्रयोग किए गए समानार्थक शब्दों को पर्यायवाची शब्द कहते हैं।

संस्कृत में पर्यायवाची शब्दों को समानार्थक या प्रति शब्द में कहा जाता है।

संस्कृत के पर्यायवाची शब्द

1. अर्द्धेनः (अन्तः) — पावकः, विद्युतः, अनलः, कुताशनः, वैश्वानरः, जातिवेदा

2. अश्वः (दौड़ा) — वीटकः, हयः, तुररमः, स्त्रीत्यवः, वाञ्छी

3. पृथ्वी (धरती) — वसुधा, वसन्धरा, धरा, मही, मूर्मिः, अवानिः,

4. वायुः (हवा) — अनिलः, समीरः, मारुतः, ऋष्यवाहः

5. आकाश (आसमान) — व्योमः, पुस्तकः, ऊरुवर, वाग्ननः, अनन्तः

6. सूर्यः (सूर्य) — आदित्यः, दिवाकरः, मारुकरः, प्रमाकरः, मानु, दिनेशः

7. दिवसः (दिन) — दिनम्, वारसः, वर्सः, अहन्

४. शक्ति - (रात) — निशा, विमावरी,
रजनी, शर्वरी, क्षणदा,

५. वानरः (बन्दर) — कपिः, हरः,
मकिटः, लंकिंगः, शारखाभुगः

६. पुष्पम् (फूल) — कुसुमम्, प्रसूनम्,
सुमन्तः, मामचम्, सुमनम्

७. चन्द्रमा (चाँद) — चन्द्रः, इन्द्रुः, विष्णुः,
निशाकरुः, सुधाकरः, मर्यकः,
राकेशाहुः,

८. हरीः (हिरन) — मृगः, सारङ्गः,
कुल्लासारः

९. मवनम् (मकान) — आगारः, वैश्मन,
आलयः, सदैनं, निकेतनं, मोहुरः,

१०. गृह (घर) — गोहं, वैश्मनं, सदैनं

११. पुत्रः (बेटा) — सुतः, तनयः,
आंत्मजः, तनुजः, सूनुः

